

POLITIČNE RAZMERE V ZAHODNI IN SREDNJI EVROPI

ZAHODNA EVROPA:

- prava moč srednjeveških vladarjev je izvirala iz bogastva in vojaške moči, vladarji so skušali čimbolj omejiti moč plemstva, ker pa je bilo to nekod zelo bogato so nastale državljanske vojne (Anglija, Francija, Španija)
- evropski vladarji so želeli pridobiti moč nad cerkvijo
- oblikujejo se 3 nacionalne države: Španija, Francija in Anglija te žijo k centralizaciji (oblast iz 1 mesta)
- v državah kralju vedno nekdo konkurira: Anglija - parlament

Španija - Cortez

Francija - deželni stanovi

kraljeva oblast je odvisna od podrejenosti plemstva, duhovščine in meščanstva (kolikšna je podrejenost)

- v Franciji in Španiji uspe kralju obnoviti oblast na svojo stran
- nacionalizem se okrepi v Franciji in Angliji po 100 letni vojni – vojna za ozemlje (Anglija izgubi posesti v Franciji)
- Anglija se ukvarja z notranjimi zadevami (1215- listina svoboščin potrди pravice stanov parlamenta – sestavljajo ga meščani, plemiči in duhovščina SVET KRALJESTVA (predhodnik parlamenta) se razdeli na spodnji in zgornji dom 27 baronov, mesta in duhovščina
anglija pred začetkom kolonizacije predstavlja ozemljsko zaokroženo, nacionalno monarhijo.

(oblast že v zgodnjem sr. Veku omejena – parlamentarizirana monarhija – posledica: 1. industrijska revolucija

- Francozi si moč utrdijo po 100 letni vojni z zmago poveča se zaupanje v kralja, kljub pravici generalnih stanov
država končno združena. Ko dobi burgundijo, provanso in bretanijo)
vloga generalnih stanov: s kraljem se posvetujejo o davkih in splošnih stvareh – brez veta
absolutistična monarhija
- Španija se dokončno zaključi ko se združita KRALJESTVO KASTILIJE in ARAGONIJE (poroka elizabete kastilske in frederika aragonskega)
premagata mavre – konkvista
okrepi se nacionalizem (vsi se morajo pokristjaniti)
podpreta krištofa kolumba

SREDNJA EVROPA:

- R-NC je ohlapna zveza manjših enot
kralja volijo pomembne patricijske družine (mediči, fugger)
deželni stanovi nasprotujejo centralizaciji (duhovščina, plemstvo, meščanstvo) – deželni stanovi ostanejo vrhovni gospodje na svoji posesti
mesta veljajo za nosilce napredka, so politično omejena – hansa
ugoden gospodarski razvoj

VZPON MEŠČANSTVA IN ZGODNJI KAPITALIZEM:

- mesta so nosilci napredka
- gospodarski razvoj, ki ga je v 14. st. zaustavljala kuga, lakota in odkritja se ne ustavi

- italijanska mesta Benetke (imajo prevlado), Genova, Milano (proizvodnja orožja), Firenze (središče bančniške dejavnosti) in druga so okrepila svoj položaj v svetovni trgovini sredozemsko morje postane najpomembnej še v trgovanju (ker samo to poznajo – pred geografskimi odkritji)
- zveza 100 mest – HANSA (ob baltiškem morju – hamburg središče) gre za ekonomsko skupnost
 - trgovanje – ni davkov, carin,... -- prevlada v trgovini
- moč meščanstva narašča, cehi propadajo
 - ZAKAJ? Povečana tržišča, organizacija proizvodnje s trgovanjem prihaja cenejša roba – nekonkurenčnost
- nastajajo manufakture (delavnice, kjer delo poteka ročno zgradijo bogati trgovci, da bi proizvodnjo zdržili na enem mestu – nastaja nova delitev dela – večja, boljša proizvodnja) in založništvo (bogat trgovec kupi surovine, jo da kmetu ta pa naredi izdelek – dobi plačo – trgovec naprej proda dobiček)
- temeljni vir bogastva trgovina in obrt
- nov tip gospodarstva denarno gospodarstvo (poveča se ekonomska moč mest, večja politika)